

OULUN KAUPUNKI / Perusopetuksen opetussuunnitelma / Musiikki / Erikoisluokka

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7-9

Musiikin opetuksen tehtävänä erikoisluokalla on luoda edellytykset musiikillisen osaamisen laajentamiseen ja monipuoliseen musiikilliseen toimintaan. Opiskelu on tavoitteellista, ja sen tehtävänä on syventää aiemmin opittuja musiikillisia taitoja ja vahvistaa oppilaiden toimimista musiikissa. Opetus luo vankan pohjan musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Musiikin erikoisluokalla tarjotaan runsaasti mahdollisuuksia luovaan musiikilliseen ilmaisuun ja musiikin tuottamiseen sekä esittämiseen yksin ja yhdessä muiden kanssa. Oppilaat saavat tilaisuuksia oman oppimisensa suunnitteluun ja arviointiin. Keskeistä on yhdessä tekeminen ja siitä iloitseminen.

Musiikin opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 7-9

OPETUKSEN TAVOITTEET	TAVOITTEISIIN LIITTYVÄT SISÄLTÖALUEET	LAAJA- ALAINEN OSAAMINEN
T1 kannustaa oppilasta rakentamaan toimintaan musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenenä	S1 -aktiivinen ja säännöllinen osallistuminen äänenkäytön, laulutaidon ja soittotaidon harjoittamisessa ja kehittämisessä	L2, L7
	S4 -kulttuuriperinnön vaaliminen - oppilaiden kiinnostuksen kohteet	
	- ohjelmiston käyttökelpoisuus erikoisluokkien toiminnan kannalta	
T2 ohjata oppilasta ylläpitämään äänenkäyttö- ja laulutaitoaan sekä kehittämään niitä edelleen musisoivan ryhmän jäsenenä	S1 -terveen äänenkäytön perusteet	L2
	S4 -monipuolinen kuoro-	

	ohjelmisto (nuorisokuoro, nuorisosekakuoro)	
	-a cappella –laulaminen	
	-mikrofonitekniikan harjoittelu	
	-yhteismusisoinnissa poplaulut	
	-solistinen laulaminen	
	S1	
	-soittimen virittäminen (ukulele, kitara, sähköbasso, oma orkesterisoitin)	
	-rumpukompit ja fillit	
	-säestyssointujen hallinta kitaralla, ukulelellä ja kosketinsoittimella	L2
T3 kannustaa oppilasta kehittämään edelleen soitto- ja yhteismusisointitaitojaan keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimin	-bassotus	
	-omalla orkesterisoittimella osallistuminen yhteismusisointiin luokassa ja orkesterissa	
	-oman soittimen säännöllinen ja tavoitteellinen opiskelu	
	S1	
	-musiikkiliikunta ja muu kehollinen toiminta osana musiikin kuuntelua, laulamista ja esiintymistä	
T4 rohkaista oppilasta monipuoliseen musiikkiliikunnalliseen kokemukseen ja ilmaisuun	S4	
	-kehosoitimet	L2
	-koreografiat	
	-musikaalit	
	-historialliset tanssit osana musiikkitietoa	

T5 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja havainnointiin sekä ohjata häntä keskustelemaan havainnoistaan	S1 -mielekkäiden ja toimivien ratkaisujen etsiminen yhteismusisoinnissa -musiikin hahmottaminen kuulonvaraisesti -musiikin rakenteiden havaitseminen	L2
T6 kannustaa oppilasta rakentamaan luovaa suhdetta musiikkiin ja ohjata heitä improvisointiin,sovittamiseen ja säveltämiseen sekä taiteidenväliseen työskentelyyn	S4 -erilaiset musiikkikulttuurit S1 -omien musiikillisten ideoiden tuottaminen -omien sovitusten tekeminen -omien sävellysten tekeminen -improvisoiminen osana yhteismusisointia S4 -oppilaiden omat sävellykset osana yhteismusisointiohjelmistoa	L1, L2, L6
T7 ohjata oppilasta musiikin tallentamiseen ja tieto- ja viestintäteknologian luovaan ilmaisulliseen käyttöön sekä musiikin tekemisessä että osana monialaisia kokonaisuuksia	S1 -musiikkiteknologian hyödyntäminen musiikin teorian ja säveltapailun opiskelussa	L1, L2, L5
T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikkia taiteenlajina ja ymmärtämään, miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa	S2 -musiikin muotorakenteet S4 -länsimaisen taidemusiikin tyylit kaudet keskiajalta nykyaikaan	L2, L4

	-keskeisten säveltäjien teoksiin tutustuminen	
	-keskeisiin sävellystyyppeihin tutustuminen (sinfonia, konsertto, sarja, sonaatti, lied, ooppera, fuuga jne.)	
	-blues ja jazz	
	-pop-ja rockmusiikin tyylit	
	-sinfoniaorkesterin soittimet	
T9 rohkaista ja ohjata oppilasta keskustelemaan musiikista käyttäen musiikin käsitteitä ja terminologiaa	S2	
T10 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin	-oman musiikillisen toiminnan tarkastelu osana esiintymisharjoittelua	L4
T11 ohjata oppilasta huolehtimaan kuulostaan sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta	S3	
	-yhteismusisoinnista nauttiminen ja iloitseminen	L3, L4
	S1	
	-turvallisesta äänenvoimakkuuden tasosta huolehtiminen yhteismusisoinnissa	L3
	S1	
	-oman soittimen säännöllinen ja aktiivinen harjoittelu	
T12 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin	-soitonopetukseen osallistuminen	
	-orkesterisoittoon osallistuminen	L1
	-yhteismusisointiin osallistuminen	
	-laulamiseen osallistuminen	

Musiikin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on luoda pedagogisesti monipuolinen, uusien taitojen oppimiseen innostava musiikin opiskelukokonaisuus, jossa laulaminen, soittaminen ja muu yhteismusisointi on keskeistä.

Jokaisella oppilaalla on oma soitin, jonka opiskelun tulee olla säännöllistä. Oman soittimen avulla orkesterissa soittamalla tutustutaan taide- ja viihdemusiikin tyyliin toiminnallisesti ja elämyksellisesti. Laulamiseksi tavoitteena on ohjata oppilaita luonnolliseen äänenkäyttöön ja oman äänen kehittämiseen kuoro- ja yhtyetoiminnassa.

Musiikin hahmottamista ja musiikkikäsitteitä opiskellaan musiikillisin työtavoin. Musiikin teorian ja säveltapailun opiskelussa pyritään hyödyntämään myös musiikkiteknologiaa.

Musiikin tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7–9

S1 Miten musiikissa toimitaan

Musiikin erikoisluokan opetuksessa keskeistä on musiikillisten taitojen jatkuva ja säännöllinen kehittäminen. Äänenkäyttöä, laulutaitoa ja käytössä olevien orkesteri- sekä rytmi-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoa syvennetään kuorolaulussa, yhteismusisoinnissa, orkesterisoitossa sekä soitinopetuksessa.

S2 Mistä musiikki muodostuu

Soittamisessa, laulamiseksi ja muussa musisoinnissa käytetään aiemmin opittuja musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapoja. Sekä soitossa että laulussa musiikkia hahmotetaan pääasiassa nuottikirjoituksen avulla. Taitojen kehittyessä käsitteellistä osaamista syvennetään ja sovelletaan musisoinnin eri tilanteissa. Opetuksessa otetaan huomioon myös musiikin tulkintaan liittyviä ilmiöitä kuten fraseeraus ja nyansointi.

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa

Musiikin erikoisluokalla valmistetaan musiikkiesityksiä, konsertteja ja musikaaleja oppimisprojekteina. Esityksiä valmistettaessa rakennetaan yhteyksiä myös eri oppiaineiden välille sekä otetaan huomioon laaja-alaisen osaamisen eri alueet. Musiikin 7-9 erikoisluokkien yhteistyökumppaneita ovat mm. Madetojan musiikkilukio, Oulun seurakunnat, Oulu Sinfonia ja 3-6 musiikin erikoisluokat.

S4 Ohjelmisto

Kuunteluohjelmistoon valitaan monipuolisesti eri aikakausien ja kulttuurien musiikkia (kansanmusiikki, jazz, blues, pop, rock, näyttämömusiikki,

taidemusiikki). Äänenkäyttöä ja laulutaitoa harjoitetaan yksi- ja moniäänisten yhteis-, soolo- ja kuorolaulujen avulla äänenmurroksen ehdoilla. Ohjelmiston valinnassa otetaan huomioon kulttuuriperinnön vaaliminen, esiintymistilaisuudet, juhlat, oppilaita innostavat teokset sekä ohjelmiston haastavuus ja käyttökelpoisuus musiikillisten taitojen oppimisessa.

Orkesterisoitossa ohjelmistoon valitaan sellaisia taide- ja viihdemusiikin sävellyksiä, joiden soittaminen on luontevaa sekä aloitteleville että edistyneille soittajille.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki musiikissa

Musiikin opetuksessa ja työskentelyn suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden aikaisempi oppiminen ja kiinnostuksen kohteet. Musiikin hahmotusaineita opiskellaan ryhmässä eriyttäen ja ottaen huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet ja aikaisempi opiskelu. Musiikin hahmotusaineiden osalta opetusta annetaan musiikin perusopetuksen yleisen oppimäärän laajuisesti.

Oman orkesterisoittimen opiskelua jatketaan, ja soitinopetus on pääasiassa yksilöopetusta. Soitinvalikoimassa ovat mm. viulu, alttoviulu, sello, kontrabasso, huilu, klarinetti, oboe, saksofoni, fagotti, trumpetti, käyrätorvi, pasuuna ja lyömäsoittimet. Soitinopetuksessa voidaan järjestää musiikkioppilaitoksen vaatimusten mukaisia tasosuorituksia oppilaiden edistyessä.

Orkesterisoitossa oppilasta ohjataan hyvään äänentuottamiseen sekä ergonomiseen työskentelyyn oman soittimen kanssa. Orkesteritoiminnan järjestämisessä otetaan huomioon oppilaiden aikaisempi soitinopiskelu sekä erilaiset tarpeet.

Oppilaan oppimisen arviointi musiikissa vuosiluokilla 7–9

Musiikin erikoisluokan opetuksessa oppilas tarvitsee realistista ja samalla kannustavaa ja rohkaisevaa palautetta edistymisestään ja osallistumisestaan. Ohjaava palaute auttaa oppilasta hahmottamaan yhä paremmin soivaa musiikillista toteutusta, musiikillista ilmaisua ja musiikin merkityksiä. Palautetta oppilas tarvitsee erityisesti, kun hän toteuttaa musisointiin, luovaan tuottamiseen ja musiikkiteknologiaan liittyviä kokonaisuuksia.

Musiikin päättöarviointi sijoittuu 9. vuosiluokan kevätlukukauteen, jolloin musiikin erikoisluokan opiskelu päättyy. Päättöarvioinnin periaatteet ja kriteerit ovat valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman mukaiset. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut musiikin yhteisenä opetettavan oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso musiikin valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Musiikissa oppilaan

osaaminen kehittyy kaikilla tavoitealueilla oppimäärän päättymiseen saakka. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Musiikin päättöarvosanan lisäksi oppilaalle annetaan kaksi muuta musiikin arvosanaa. Valinnaisessa orkesterisoitossa annetaan arvosana 8. ja 9. vuosiluokalla. Valinnaisessa musiikin hahmotusaineessa (musiikin teoria, säveltapailu ja musiikkitieto) ja valtakunnallisia tavoitteita syventävässä musisoinnissa annetaan yksi yhteinen musiikin erikoisluokka-arvosana 8. ja 9. luokalla.

Kuvaus oppilaan *hyvästä* (arvosana 8) osaamisesta yhdeksännen luokan päättyessä

Oppilas

- osaa käyttää ääntään monipuolisesti ja ilmeikkäästi,
- laulaa puhtaasti sekä yksiaänisiä että moniaänisiä lauluja,
- pystyy osallistumaan neliäänisiin kuorolauluihin,
- hallitsee monipuolisesti ja laaja-alaisesti laulu-, soitto- ja kuoro-ohjelmistoa,
- hallitsee musiikin teorian ja säveltapailun osa-alueet musiikin perusteet 3 -tason vaatimusten mukaisesti,
- hallitsee musiikkitiedon keskeiset asiat musiikin perusteet 4 -tason vaatimusten mukaisesti,
- pystyy osallistumaan yhteissoittoon omalla orkesterisoittimella tai luokkasoitinilla yhtyeessä tai orkesterissa,
- pystyy esiintymään ryhmässä erilaisille yleisöille,
- osaa kuunnella keskittyneesti musiikkia ja tehdä siitä havaintoja sekä esittää perusteltuja näkemyksiä kuulemastaan.